

ZDROJE CITACÍ

PRAVĚKÉ A STAROVĚKÉ UMĚNÍ

- 20 Toto je skutečná žena**
N. K. Sanders, *Prehistoric Art in Europe*, 1968
- 22 Ještě stále jsme v pohybu**
David Lewis-Williams, *The Mind in the Cave*, 2002
- 26 Historie je hřbitov aristokracie**
Vilfredo Pareto, citováno v *New World, First Nations*, editoři David Cahill a Blanca Tovías, 2006
- 32 Bronzy zrcadlí duchovní podstatu čínské civilizace**
Čchen Sie-tün, ředitel Šanghajského muzea, 2014
- 33 Čistý, kompaktní a pevný – jako rozum**
Připisováno Konfuciovi (551–479 př. n. l.)
- 34 Sdělení srozumitelná každému člověku**
Russel Hoban, *BBC Masterpieces of the British Museum*, 2005
- 36 Jisté ideály přirozené krásy existují jen v mysli**
Johann Joachim Wincklemann, *Myšlenky o napodobování řeckých děl v malířství a sochařství*, 1755
- 42 Toto dílo by mělo být pokládáno za vynikající nad jiné**
Plinius Starší, *Historia Naturalis*, 77–79 n. l.
- 44 Stylizovaná forma a duchovní krása jako příznačné rysy obrazů Buddhy**
Albert C. Moore, *The Iconography of Religions*, 1977
- 48 Nejmonumentálnější a nejúžasnější sochařské ztvárnění jeho osobnosti**
H. W. Janson, *The equestrian monument from Cangrande della Scala to Peter the Great*, 1967
- 50 Tvář Teotihuacánu**
Esther Pasztori, *Teotihuacan: An Experiment in Living*, 1997
- 51 Nový typ figurální kompozice**
Leonard Victor Rutgers, *Journal of Early Christian Studies*, 1993
- 52 Aby žili věčný život na nebesích**
Nazanin Hedayat Munroe, *Byzantium and Islam: Age of Transition*, Metropolitan Museum exhibition blog, 2012

STŘEDOVĚKÝ SVĚT

- 62 To není nečistá modla, to je dílo uctívající Boha**
Bernard z Angers, *Kronika svaté Foy*, 11. století

64 Spíše dílo andělů než lidského umu
Gerald z Walesu, *The Topography of Ireland*

66 Jasný obraz Krista jako skutečného člověka a skutečného mrtvého na kříži
Lord Harries z Pentregarthu, biskup oxfordský, Gresham College, přednáška, 2011

68 Twoje stavba odkrývá tajemství víry
Muhammad Iqbal, *The Mosque of Cordoba*, 1935–1936

74 Je to příběh utvářený účelem
Shirley A. Brown, *The Bayeux Tapestry: History of Propaganda?*, 1985

76 Rytmus zní jako tlukot srdce kosmu
Tradiční hinduistická víra

78 Hotové sochy prostě kráčely na určené místo
Z mýtů o Rapanui tradovaných potomky osadníků Velikonočního ostrova

79 Život a smrt, počátek a konec
Buddhism and Shintoism in Japan – A-Z, Photo Dictionary of Japanese Religious Sculpture and Art

80 Budiž světlo
Genesis 1,3

84 Tvary jí vdechl mocný duch klasiky
Naomi Blumberg, *Encyclopedia Britannica*

86 Každá malba je cesta do posvátného přístavu
Giotto di Bondone (1266–1337)

90 Ó svatá Matko Boží, dej mír Sieně a život Ducciovi, který tě namaloval
Nápis na soše Maestà od Duccia di Buoninsegna, asi 1311

96 Proč bych se měl starat, zda se to pravdě podobá?
Ni Can, 1365

98 Elegantní a tajemné mistrovské dílo
Jamie Yurasits, *Incite, Journal of Undergraduate Scholarship*, Longwood University, asi 2015

RENESENCE A MANÝRISMUS

106 To mně náleží palma vítězství
Lorenzo Ghiberti, asi 1402

107 Ikony jsou v barvách to, co je písmo ve slovech
Sedmý ekumenický koncil, 787

108 Perspektiva je uzda a kormidlo malby
Leonardo da Vinci (1452–1519), Deníky

112 Muž, který proměnil pouhé spojení pigmentů s olejem v olejomalbu

Noah Charney, *Stealing the Mystic Lamb: The true story of the world's most coveted masterpiece*, 2010

118 Dvě křídla člověka pozdvihují nad pozemské záležitosti: pokora a čistota

Tomáš Kempenský, *O následování Krista*, poprvé vydáno 1471–1472

120 Noblesní obraz proklamované občanské ctnosti

Martin Kemp, *Behind the Picture: Art and Evidence in the Italian Renaissance*, 1997

122 Nejušlechtilejší potěšení je radost z porozumění

Leonardo da Vinci (1452–1519), Deníky

124 Oko dělá méně chyb než mysl

Leonardo da Vinci (1452–1519), Deníky

128 Strašlivé vize hrůz soudného dne

E. H. Gombrich, *Příběh umění*, 1950

132 Noční můra skrytá v ženských tvarech

Mary Ellen Miller, *The Art of Mesoamerica*, 1986

134 Malíř monster, objevitel podvědomí

Carl Gustav Jung (1875–1961)

140 Malíř musí kompenzovat přirozené nedostatky svého umění

Joshua Reynolds, *Discourses on Art*, No. 4, 1771

144 Sochou míním to dílo, které vzniká ubíráním hmoty

Michelangelo, 1547

146 Milenka vladaře, jež si vychutnává teplo vlastního těla

Frederick Hartt, *History of Italian Renaissance Art*, 1994

152 Jeho Veličenstvo se na ni nebude moci vynadívat

Benvenuto Cellini, *Vlastní životopis*, 1536

153 Benvenuto Cellini by je nemohl odlít lépe

Felix von Luschan, citace z Kate Ezra, *Royal Art of Benin: The Perls Collection*, 1992

154 Zřídka se krajině dostalo čestného místa jako námětu

Nadine N. Orenstein, *Bruegel, the Land and the Peasants*, 1998

160 Dokonalost imituje lidskou tvář

Nicolas Hilliard, *The Arte of Limning*, asi 1600

161 Basawan tvořil tak přirozeně, jako vane vítr

Stuart Cary Welch, *India: Art and Culture*, 1300–1900, 1985

OD BAROKA K NOVOKLASICISMU

170 Temnota mu dala světlo

Henry Fuseli, *Lectures on Painting delivered at the Royal Academy*, 1801

172 Prostřednictvím malby a jiných zobrazení lze člověka vést

Usnesení tridentského koncilu, 1563

176 Nikdy mi nechyběla odvaha chropit se jakéhokoli námětu bez ohledu na jeho velikost

Peter Paul Rubens, dopis Williamu Trumbullovi, 1621

178 Chrabrost poraženého dělá slávu vítěze

Pedro Calderón de la Barca, *Dobytí Bredy*, 1625

182 Pokud je toto Boží láska, znám ji

Charles de Brosses, dopisy, 1739–1740

184 Moje povaha mě nutí hledat a milovat uspořádané věci

Nicolas Poussin, dopis Paulu Fréartovi de Chantelou, 1642

186 Jak stárneme, sám život ryje do našich tváří a odhaluje naši prudkost, přečiny nebo vlivnost

Rembrandt (1606–1669)

192 Poklidná zář duše

John Constable, *Second Lecture at the Royal Institution*, 1836

196 Je to každým coulem král

Michael Levey, *Painting and Sculpture in France: 1700–1789*, 1972

198 S jakým potěšením přijímáme tento dar smyslné radosti!

Jean-Antoine Watteau (1684–1721)

200 Na jiné obrazy se díváme, ale Hogarthovy čteme

William Hazlitt, *Literary Remains of the Late William Hazlitt*, 1836

204 Proto jsem nakreslil tyto ruiny co nejdokonaleji

Giovanni Battista Piranesi (1720–1778)

206 Jeho umění má divadelní charakter, přičemž jeviště je umístěno nad námi

Michael Levey, *Rococo to Revolution*, 1979

210 Duch průmyslové revoluce

Francis Klingender, v *Ellis Waterhouse, Painting in Britain 1530–1790*, 1978

211 Doufal, že vyžene duchy, kteří zaplavili jeho mysl

Přítel Franze Xavera Messerschmidta, asi 1780

212 Světlo v bouři revoluce

Pierre-Joseph Prudhon, 1865

214 Velmi okouzlující zřícenina. Nyní je v moci přírody

William Gilpin, *Observations on the River Wye*, asi 1782

216 Vznešená jednoduchost a tichá velikost

Johann Joachim Wincklemann, *Myšlenky o napodobování řeckých děl v malířství a sochařství*, 1755

OD ROMANTISMU K SYMBOLISMU

230 Spánek rozumu plodí nestvůry

Francisco de Goya, 1797–1799

236 Forma, která vymezuje údajné kulturní odlišnosti islámského Orientu

Edward Said, *Orientalism*, 1978

238 Musel jsem zůstat sám, abych mohl plně rozjímat a vnímat přírodu

Caspar David Friedrich, asi 1818

240 Neměl jsem v lásce malbu diktovanou rozumem

Eugène Delacroix (1798–1863)

246 Ode dneška je malba mrtvá

Připisováno Paulu Delarochovi, 1839

248 Pozoruj přírodu! Jakého učitele ještě potřebuješ?

Antoine-Louis Barye, asi 1854

249 V každém uměleckém díle musí být ponaučení

Hiram Powers, 1829

250 Sotva se najde začátečník, který by nestál o ocenění na výstavě

Mary Mély-Janin v *La Quotidienne*, 1824

252 Ukažte mi anděla a já ho namaluji

Gustave Courbet (1819–1877)

254 Člověk skoro slyší buráčet hrom

Webové stránky Brooklynského muzea

256 Rád bych maloval tak, jak zpívají ptáci

Claude Monet (1840–1926)

264 Námět nemá co činit s harmonií barev

James Abbott McNeill Whistler (1834–1903)

266 Umělecké dílo, které nezačíná emocí, není umění

Paul Cézanne (1839–1906)

274 Jak odíti myšlenku do srozumitelné formy

Jean Moréas, *Manifest symbolismu*, 1886

MODERNÍ DOBA

286 Chrám zasvěcený kultu Beethovena

Frank Whitford, Klimt, 1990

288 Do tváře veřejnosti byl hozen kelímek barvy

Camille Mauclair, 1905

290 Trýznivý neklid mě hná do ulic ve dne v noci

Ernst Ludwig Kirchner, 1919

294 Smysly deformují, rozum formuje

Georges Braque, 1917

298 Univerzální dynamismus je třeba zaznamenat v malbě jako dynamickou senzací

Umberto Boccioni, Carlo Carrà, Luigi Russolo, Giacomo Balla, Gino Severini, *La pittura futurista. Manifesto tecnico*, 1910

300 Barva působí přímo na duši

Vasilij Kandinskij, *O duchovnosti v umění*, 1911

308 Použijte Rembrandta jako žehlicí prkno!

Marcel Duchamp (1887–1968)

309 Jestli toto je umění, tak já jsem zedník

Nejmenovaný kritik umění, citovaný v *New York customs Official F. J. H. Kracke*, 1926

310 Ručně malované snové fotografie

Salvador Dalí (1904–1989)

316 Každý materiál má své jedinečné kvality

Henry Moore (1898–1986)

318 Každý dobrý malíř maluje své nitro

Jackson Pollock (1912–1956)

324 Pravé umění se ukrývá tam, kde byste to nečekali

Jean Dubuffet (1901–1985)

326 Vzal jsem klišé a zkusil uspořádat jeho formy do monumentální podoby

Roy Lichtenstein (1923–1997)

328 Skutečná umělecká díla jsou o něco málo víc než historické kuriozity

Joseph Kosuth (* 1945)

329 Duch člověka i země jsou ve stálém stavu eroze

Robert Smithson (1938–1973)

330 Umění je věda o svobodě

Joseph Beyus (1921–1986)

332 Naučili nás bát se ženské moci

Judy Chicago (* 1939)

334 Nikdy mě neomrzí ji ztvářňovat

Louise Bourgeois (1911–2010)

336 Změna je tvůrčí impulz

Christian Marclay, 1992